

Wydanie oryginalne z serii: FAO i rozwój wsi
Wydanie polskie: Instytut Wydawniczy PAX w Warszawie

Tytuł oryginalny

RURAL DEVELOPMENT THROUGH AGRITOURISM
A guide to developing an agri-tourism enterprise

AGROTURYZM A ROZWÓJ WSI

Autorzy

A.Gannon (Przedł. 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12)
G.Fox (Przedł. 2.2)

Wprowadzenie do rozwijania przedsięwzięć agroturystycznych

(opracowanie zbiorowe)

Tłumaczenie na język polski: Elżbieta Kamińska
Korekta: Jacek Szumowski

Wydano za zgodą

FAO Regional Office for Europe w Paryżu

FAO nie ponosi odpowiedzialności za wydanie polskie.

Druk: Centrum Drukarskie i Graficzne w Krakowie, ul. Dąbrowskiego 101, 31-110 Kraków

Kraków 1993

Wersja angielska zeszytu 14 z serii wydawnictw technicznych REUR
została wydana przez Europejskie Biuro FAO w 1990 roku

Tytuł oryginału:

RURAL DEVELOPEMENT THROUGH AGRI-TOURISM
A guide to developing an agri-tourism enterprise

Autorzy:

A.Gannon (Rozdz. 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 3, 4.1, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2),
C.Fox (Rozdz. 8.2),
M.Nejez (Rozdz. 6.2, 7),
G.Pichler (Rozdz. 4.2, 8.1),
H.Potthoff (Rozdz. 1.2).

Tłumaczenie na język polski: Elżbieta Kmita
Konsultacja: Leszek Strzembicki

Wydano za zgodą
FAO Regional Office For Europe w Rzymie

FAO nie ponosi odpowiedzialności za wydanie polskie.

Spis treści

Spis treści	3
Wstęp	5
Rozdział 1 — AGROTURYZM - A ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI WIEJSKIEJ	7
Agroturyzm - a rozwój społeczności wiejskiej	9
Trendy w Europejskiej turystyce wiejskiej	13
Rozdział 2 — METODA GMA W AGROTURYZMIE	19
Metoda GMA w rozwoju agroturyzmu	21
Rysunek 1. Elementy wpływające na rozwój agroturyzmu	28
Rysunek 2. Agroturyzm - aspekty krytyczne	29
Załącznik 1. Metoda Globalnego Zarządzania	30
Załącznik 2. Plan zarządzania	31
Załącznik 3. Plan zarządzania - postępowanie	32
Co to jest agroturyzm?	33
Powstawanie produktu agroturystycznego	35
Rysunek 3. Agroturyzm - strategia	41
Rysunek 4. Agroturyzm - wymagania	42
Rysunek 5. Agroturyzm - produkt	43
Rozdział 3 — MARKETING W AGROTURYZMIE	45
Marketing w agroturystyce, czyli jak sprzedawać produkt agroturystyczny	47
Rysunek 6. Proces badania rynku	52
Rysunek 7. Marketing produktu agroturystycznego - wymagania	53
Rysunek 8. Planowanie rynku	54
Rysunek 9. Marketing produktu agroturystycznego schemat postępowania	55
Rysunek 10. Agroturyzm - determinanty sukcesu	56
Rozdział 4 — ROZPOCZĘCIE WŁASNEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA AGROTURYSTYCZNEGO	57
Jak rozpocząć własne przedsięwzięcie agroturystyczne	59
Rysunek 11. Agroturyzm - "łańcuch sukcesu"	63
Rysunek 12. Cechy pożądane u osoby prowadzącej przedsięwzięcie agroturystyczne	64
Istota przyjmowania gości w gospodarstwie	65
Jak przygotować biznes-plan dla małego przedsięwzięcia agroturystycznego	75

Rozdział 5 — SPOŁECZNA SIEĆ AGROTURYSTYCZNA	81
Zespoły producentów-sprzedawców w agroturystyce	83
Rysunek 13. Założenie grupy producentów-sprzedawców	87
Rysunek 14. Rozwój gospod. społeczności - elementy kluczowe	88
Arkusze robocze: Plan działania	89
Załącznik 4. Statut stowarzyszenia "Kół Gościennych Farm"	90
Uruchamianie i rozwijanie przedsięwzięć agroturystycznych przez społeczność lokalną. Kierunki działania	93
Rozdział 6 — SZKOLENIE W DZIEDZINIE AGROTURYZMU	95
Szkolenie w dziedzinie agroturystyki	97
Doradztwo grupowe (GMA)	99
Rozdział 7 — AGROTURYZM I ŚRODOWISKO	103
Agroturystyka i środowisko	105
Rysunek 15. Wieś jako system społeczno-ekonomiczny	108
Rysunek 16. Turystyka - mechanizm działania	109
Rozdział 8 — STUDIOWANIE PRZYPADKÓW	111
Agroturystyka w Austrii	113
Ponowne ożywienie terenu wiejskiego. Projekt Ballyhoura	120
Literatura	124

AGROTURYZM A ROZWÓJ WSI

(WSTĘP)

Aktywizacja bardzo wielu rejonów wiejskich staje się obecnie koniecznością. Do produkcji rolniczej potrzeba jest coraz mniej ziemi i ludzi. Jeszcze 10 czy 20 lat temu określenia "rozwój wsi" i "rozwój rolnictwa" były traktowane jako synonimy. Istotny spadek znaczenia rolnictwa, zwłaszcza jako dziedziny zapewniającej miejsca pracy dla mieszkańców wsi oraz źródło ich dochodów, spowodował, że rozwój ekonomiczny wsi nie może być dłużej utożsamiany z rozwojem rolnictwa, a produkcja rolnicza nie może być podstawową strategią działania w kierunku poprawy warunków życia na wsi.

- Stąd tworzenie wartości koniecznych dla ożywienia rejonów wiejskich stanowi wyzwanie dla rolników, mieszkańców wsi oraz służb doradczych. Wyzwanie to dotyczy m.in.:
- wzrostu znaczenia dywersyfikacji bazy ekonomicznej na wsi i rozwoju sposobów jej dokonania;
- poszukiwania alternatywnych sposobów wykorzystania zasobów gospodarstwa rolnego i wsi; a także
- pomocy społecznościom lokalnym w rozpoznawaniu możliwości działania i uruchamianiu działalności, przyczyniających się do wzrostu liczby miejsc pracy, zwiększenia dochodu, który z kolei sprzyja rozwijaniu dalszych inicjatyw gospodarczych, oraz zatrzymaniu odpływu ludzi ze wsi i utrzymywaniu społeczności wiejskich w stanie ciągłej aktywności.

W tym kontekście agroturystyka zaczyna nabierać znaczenia jako potencjalne źródło dochodu i miejsc pracy. Sprzyja temu wzrost popytu na odpoczynek na wsi i uczestnictwo w życiu wsi wraz z korzystaniem z pełnego wyżywienia, rekreacją na świeżym powietrzu, doświadczaniem spokoju psychicznego i umysłowego wśród ludności ze stale powiększających się obszarów zurbanizowanych. W związku z tym, coraz to więcej ludzi poszukuje informacji na temat przedsięwzięć agroturystycznych oraz struktur organizacyjnych w zakresie agroturystyki na różnych szczeblach.

Odpowiadając na to zapotrzebowanie Grupa Robocza d/s Kobiet i Rodzin Rolniczych FAO/ECA, we współpracy z Rządem Austriackim, zorganizowała międzynarodowe warsztaty szkoleniowe nt. "Rozwój wsi poprzez agroturystykę". Warsztaty odbyły się w marcu 1990 roku w Wiedniu. Uczestniczyło w nich 28 osób z 14 krajów Europy. Celem ich było nauczenie uczestników jak upowszechniać wśród ludności wiejskiej, w ich rodzimych krajach znaczenie agroturystyki dla ekonomicznego rozwoju terenów wiejskich.

Prezentowana publikacja zawiera, w swoich ośmiu rozdziałach, wszystkie owoce wspólnej pracy i wykłady prezentowane na warsztatach. Może ona być używana jako przewodnik "krok po kroku" przez rolników, liderów grup i inne osoby zainteresowane rozwojem agroturystyki lub rozwojem społeczności wiejskiej poprzez agroturystykę.